

צילומים: שאול גולן, יואל וקסברג-מלכות וקסברג, מריה מהטלוויזיה

נתניהו, אייל ברקוביץ' ומני נפתלי, מילת השנה באוקספורד, יוסף מתגלה לאחיו

אימפריות נופלות

וערכים. אולי זו תנועת מטוטלת, אחרי יותר מדי שנים של סלפי, אימוג'י והיי? הלוואי.

5 אפשר לקרוא את פרשת השבוע, "ויגש", כמו טלנובלה בלבד: עלייה מותחת על אחים שזורקים את אחיהם לבור, ואז משקרים לאביהם ואומרים שהוא נטרף. האח בינתיים עולה לגדולה במצרים, וכשהאחים סובלים מהרפת רעב, הם מגיעים למצרים ומתחננים בפניו לקבל מזון, בלי לדעת שהשליט הבכיר הוא אחיהם האובד. השבוע הוא מתגלה בפניהם, וגם מבקש שיביאו את אבא שלהם, כלומר את אבא שלו, למצרים. האיחוד המרגש הושלם.

למה התורה מספרת לנו את כל הפרטים המשפחתיים האלה? לא בשביל האקשן. סיפור יוסף ואחיו אמור ללמד אותנו משהו. וכך כותב פרופ' יאיר עמיחי-המבורגר על הפרשה: "אגדה אורבנית ותיקה מספרת על קהל מתפללים בבית הכנסת בזמן הקריאה על יוסף ואחיו. כשרב הקהילה קורא בתורה ומגיע לנקודת הזמן בסיפור שבה יעקב, אבי המשפחה, שולח את יוסף לראות מה שלום אחיו, קמה בקהל איזו גברת קשישה ומתחילה לצעוק: 'יוסף, שוב אתה הולך? כבר בשנה שעברה אמרתי לך לא ללכת, הם רוצים לזרוק אותך לבור!'."

"מה מנסה הגברת התמהונית הזו לומר לנו? מהו מוסר ההשכל של הברדיחה היהודית הזו? האם היא טיפשה שאינה יודעת את סוף הסיפור של יוסף ואחיו, או שאולי יש לה מסר עמוק עבורנו? אולי היא זועקת אלינו כולנו בקריאה נואשת: מדוע אינכם לומדים מהסיפור של יוסף ואחיו? הרי הסיפור מלמד אותנו על רגישות אנושית, סולידריות, אכפתיות כלפי זרים וכלפי אחים, אמונה באלוקים גם כשחיים בתרבות זרה בלי בושה בערכים שלנו, היכולת לתקן ולשוב גם אחרי עבירות חמורות. למה ליפול שוב לאותם בורות, תרתי משמע? הגברת הזאת לא טיפשה ולא מבולבלת. העלילה של יוסף נשארת אותה עלילה כל שנה, השאלה היא אם העלילה שלנו יכולה להיות אחרת." ■

sivanrahavmeir@gmail.com
הכותבת היא עיתונאית חברת החדשות

האייקון השני הוא ברק אובמה. הרי לא הפסקנו לשמוע על הסטייל, האלגנטיות והתחכום של הנשיא השחור הראשון והמגניב. אבל האתר פוליטיקו התחיל לחשוף השבוע טפח ממה שהתחולל בשמונה השנים האחרונות בבית הלבן. על פי התחקיר, אובמה סיכל מבצעים שנועדו לפגוע בחיזבאללה במסגרת המאמצים שלו להגיע להסכם עם איראן. זו הייתה הוראה מגבוה, מסופר שם. "רוח המפקד" הייתה שלא להפריע לפעילות סחר הסמים הענפה של הארגון ולא להביא לדין את בכיריו, גם כשהיו ראיות על הברחת קוקאין לתוך ארצות הברית. צדק יאיר לפיד כשאמר השבוע שאם המידע הזה נכון, אובמה צריך להחזיר את פרס נובל שקיבל.

4 ואולי יש קצת היגיון בשיגעון, אולי האנושות המבולבלת מתאפסת על עצמה. ב-2013 נבחרה "סלפי" למילת השנה של מילון אוקספורד, כמילה ששיקפה יותר מכל את רוח התקופה – צילום עצמי כאידיאל, כתמצית הצומי. ב-2014 מילת השנה שנבחרה הייתה אידוי (Vape). הכוונה למונח מתחום הקנאביס והסיגריות האלקטרוניות. ב-2015 לא נבחרה מילה, אלא האייקון של האימוג'י, שמייצג סוג של שפה אנושית חדשה, וב-2016 נבחר הביטוי "פוסט-אמת". טראמפ והילארי קלינטון הוכיחו אז שהעובדות לא משנות, אלא רק התחושות שאתה מעורר בשומעים, כי האמת היא כבר אוטו. בשנים קודמות נבחרו גם "האשטאג" ו"לאנפרנד". והנה, השנה, בדצמבר 2017, נבחרות מילים מסוג אחר, מלאות תוכן: מילון וובסטר בחר במילת השנה "פמיניזם", על רקע הקמפיין נגד ההטרדות ונוכח גל הפיטורים של מגישים וכוכבים בכירים שלא הבינו איך צריך להתייחס לבנות המין השני. מילון אוקספורד בחר בביטוי "Youthquake", רעידת אדמה של צעירים, מילה שמבטאת את המעורבות הגוברת של דור המילניום בפוליטיקה. עורכי אוקספורד הסבירו שהם חשים שיש פה תקווה, התנערות מאדישות העבר ועמידה על עקרונות

1 הפרטים שפורסמו עד עתה על התנהלות נתניהו לא נשמעים טוב. גם ההדלפות המשטריות. גם ההיסטריה התקשורתית. גם תגובת נתניהו המוגזמת. הכל עדיין בעיצומו – החקירות, ההדלפות, הדיווחים, המגננה. אין ממצאים ברורים שאפשר להתווכח עליהם בכלל. אז למה להפגין ולצעוק על משטרת ישראל לחקור, כשהיא כבר חוקרת? למה לשאוג על נתניהו להתפטר, כשעוד אין החלטה? כך שרוב אזרחי ישראל, שנשארים בבית מול הפגנות הימין והשמאל, בעצם אומרים: רגע, תנו לסיפור להסתיים. הוא הרי מתנהל. וגם: יש לנו כלים בכיור במוצ"ש.

2 חופשת חנוכה המיותרת בבתי הספר גרמה לי לכמה ימים של ניתוק יחסי מהחדשות בתחילת השבוע. לקראת שבת גיליתי שמה ש"צריך" לדעת כדי להשלים פערים ולהיות בעניינים זה ערימה של סרטוני וידיאו קצרצרים: ביום ראשון עסקו בקטע שבו אייל ברקוביץ' יצא נגד מני נפתלי (מדהים איך זה נראה כמו היסטוריה רחוקה בסוף השבוע), ביום שני בסרטון העצוב והמביך של החיילים שחוטפים סטירות והשפלות מנערות בנבי-סאלה, ואז ביום שלישי בסרטון של נתניהו שמחקה את משה נוסבאום. במקביל, לאורך השבוע כולו קיבלתי שוב ושוב גם את הסרטון שחרך את הרשת וזכה ליותר ממאה מיליוני צפיות, של ד"ר מרדכי קידר ברשת אל-ג'זירה. מה זה אומר על הדיון הציבורי? שהכל קצר, בוטה, ישר לפרצוף, ובעיקר משכנע את כולנו במה שכבר חשבנו קודם. תמיד זה מישהו נגד מישהו. אלה הם חיינו בזמן האחרון, נעים מסרטון לסרטון, מ"צפו" ל"צפו".

3 דן תורן שר פעם על אימפריות שנופלות לאט. בימינו הן נופלות מהר. לא ייאמן איך שני מותגי על מתרסקים לנגד עינינו בימים האחרונים. הראשון הוא טבע. באיזה ברק בעיניים נהגנו לדבר עליה. כמה גאוות יחידה הייתה לעובדיה ולבני משפחתם. מדהים כמה מהר נמחק כל הערך, השווי, ההוד וההדר.

הסטטוס היהודי: "מקובל בעם ישראל כי כל המחלוקות והחילוקים שנתגלעו בקרבנו במשך כל הדורות נובעים מסיפור יוסף ואחיו. לכן עלינו ללמוד כל פרט בסיפור" (הרב דב ברל ויין)